

százat. De a mai államot a szociáldemokraták se nélkülözhetik. Legalább egyelőre nem. S így valószínű, hogy ők sem fosztják meg máról holnapra a maga hadseregétől és flottájától Németországot.

Bizonyos, hogy **Bethmann-Hollweg** helyzetét nagyon megnehezítette a választások eredménye. Mert ha a kancellár nem is felelős a birodalmi gyűlésnek, de azért nem lehet olyan politikát folytatni, amely ellen az egész német nép összefog a legközelebbi választásnál.

Már **Bülow**, akit a fekete-kék blokk lemondásra kényszerített, megígérte, hogy az egész német nép össze fog a legközelebbi választáson a reakció ellen s Bülow kitűnő jónak bizonyult. Bülow megmondta, hogy a régi konzervatív kormányzás a maga ridegségében tovább nem folytatható, nem lehet a politikai hatalmat, a közgazgatást s a hadsereget egyetlen kasztnak kiszolgáltatni, hanem a liberalizmusnak is lehetővé kell tenni az érvényesülést. A választások eredménye igazat adott Bülownak s Bethmann-Hollweg vagy megfogadja utólag azt a tanácsot, melyet három évvel ezelőtt Bülow adott, vagy pedig ezzel a birodalmi gyűléssel egyáltalán nem lesz képes kormányozni.

Valamennyi választás még nem történt meg s még csüttörtökön is lesznek pótválasztások. De ma úgy áll a helyzet, hogy eddig az ellenzéknek 171, a fekete-kék bloknak 158 mandátuma van. Tehát a fekete-kék többség eddig kisebbségre jutott. A csüttörtöki pótválasztás ugyan némileg változtathat még a helyzeten, de kétségtelen, hogy azt a nagy többséget, melylyel a múlt birodalmi gyűlésben rendelkezett, vissza nem szerezheti s hogy a kormányzás irányának jobban a baloldal felé kell fordulnia. Arra, amerre a *harcos többség* akarja . . .

Nem tudnak irni-olvasni a szegedi szerb iskolában!

(Saját tudósítónktól.) A szegedi szerb egyházközségben az utóbbi időben zavarok dúlnak. Viszálykodik az előljáróság, a pap és a tanító. Elégedetlen az egyházközség. Különösen az iskolára panaszkodnak. Nivótlan az oktatás, tudatlanok a tanulók. Ennek az elégedetlenségnek adott kifejezést **Jankovics Sándor** gépkereskedő a múlt év januárjában tartott egyházmegyei választmányi ülésen.

Az ülésen a szegedi szerb népiskola ügyéről tárgyaltak. Arról volt szó, hogy államosítsák-e az iskolát vagy pedig felekezeti jellegű marad továbbra is?

Vita közben hirtelen fölállott **Jankovics Sándor** és indulatosan kiabálta:

— Államosítani kell az iskolát! Most rossz az oktatás, rossz a tanító, a *gyermeknek nem tanulnak semmit! Irni-olvasni sem tudnak!* Javítani kell a lehetetlen állapotot.

Erre nagy lármára kerekedett. A tagok izgatottan csapkodták a padokat. Mindenki helyeselte a fölszólalást.

— Nem csak a magam nevében beszélek, — folytatta **Jankovics**, — sok aggódó szülő kért föl erre!

Az ülést föl kellett függeszteni, olyan forró volt a hangulat. A tanító, **Tyoszi János** tiltakozott a fölszólalás ellen.

— Az oktatásra nem kérek senkitől sem tanácsot! — utasította vissza a támadást.

A viharos választmányi ülésnek a múlt év szeptemberében a szegedi törvényszéken volt a folytatása. A tanító ugyanis hivatalból üldözendő rágalmazás vétségeért bűnvádi följelentést tett **Jankovics** ellen.

A tárgyaláson beigazolódtott a gépkereskedő vádja. Fölvonultak a hiányos képzettségű tanulók panaszos szülei. Szomorú kultúrkép volt az a törvényszéki tárgyalás. A szerb egyházközség szervezetlensége is

visszatükröződött benne. A bíróság a bizonyítékok alapján *fölmentette* **Jankovics Sándort**. Az ítélet abban az időben nagy föltűnést keltett. Az egyházközségben csak fokozta a viszálykodásokat.

A törvényszék ítéletét megfőlebbezte a tanító. A főbbezést szerdán tárgyalta a szegedi ítélőtábla főbbviteli tanácsa **Ringhofer Lajos** dr. elnöklésével. A táblai tárgyaláson nem volt újabb momentum. Az ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék fölmentő ítéletét.

Ennek az ítéletnek súlyos következménye lesz. A szerb egyházközség fegyelmi eljárást indít a tanító ellen. Ha alaposnak találják a vádat. **Tyoszi Jánost** elmozdítják állásából.

A belső viszályok különben még most sem szűntek meg. A tanító a napokban például lármázott a templomban, amiért a pap, **Sévity Lázár** rendreutasította. **Sévity** az esetről jelentést tett az újvidéki görögkeleti püspöknek. Kijelentette, hogy egyiküknek távozni kell az egyházközségből. Általános a hangulat, hogy amíg ezt a tanítót el nem mozdítják, addig se a népiskolában, se az egyházban nem lesz rend és béke!

Az appropriációs vita. A képviselőház legközelebbi ülése csüttörtökön lesz. Napirenden van az appropriációs vita folytatása. A kérdéshez holnap a nényárt részéről **Rakovszky István** fog fölszólalni, csüttörtökön pedig **Polónyi Géza**. Az a hír, hogy **Tisza István** gróf is föl fog szólni, nem felel meg a valóságnak, mert már le is utazott geszti birtokára. Valószínű azonban, hogy **Lukács László** pénzügyminiszter is fölszólal pénteken s az appropriáció vitáját minden valószínűség szerint a jövő hét elején tartogyalják. A *Neue Preie Presse* mai esti lapja azt írja, hogy beavatott körökben beszélnek, miszerint bár **Lukács** föl fog szólni a kormány részéről, de nem fog felelni **Apponyi Albert** gróf

mondani jó tulajdonságairól — amikor hirtelenül elhunyt **Turiri** karjaiban. A kereskedő lassan földre fektette a holttestet és elgondolkozva távozott el **Mandanika** házából.

Egy utkeresztelésnél kocsisor zárta el az útját és **Turiri** már türelmetlenkedett, amikor, mint valami varázslat behatása folytán, a kocsisok lefordultak a bakról a lovak pedig földre buktak, mintha tarlóval kaszálnák le a buzát.

Zavartan, megfélemlítve a színházba ment **Turiri**. Ott vitatkozásba kezdett **Cawilaká**val, az íróval, aki azt állította egy versről, hogy **Nisani** írta, míg **Turiri** röviddel ezelőtt a rózsák költőjének, **Saadinak** könyvében olvasta azt. De mennyire elképedt az erkölcsös **Turiri**, amikor **Cawilaka** a vita közepén váratlanul lefordult és szájaából patakokban ömlött a vér!

A vigjáték, amelyet előadtak, nagy tetszést és sikert aratott.

Turiri is épen tapsolni készült kollégájának, egyben riválisának is, amikor értesítették, hogy a szerző váratlanul elhunyt.

Teljesen lesújtva ment haza **Turiri**. Megértette, hogy bárhova lép, mindenütt halált és pusztulást visz. Szörnyetegnek tekintette magát és meggondolás nélkül szíven szurta magát.

Ugyanez éjszakán meghalt **Maitréja**, az aszkéta is.

A két lélek egyszerre jelent meg **Ormund**

bíró széke előtt. Az aszkéta kárörvendve eképp gondolkozott:

— Most alaposan le van leplezve az álszentkedő **Turiri**. Hiszen az ő hazug erkölcsait csaknem egyre becsülték a perzsák az én érdemeimmel! Minő szörnyeteg! A legelső napon hatszoros gyilkosságot idéztek elő az ő első érzelmei.

De **Ormuzd** jóságosan mosolygott **Turiri**ra:

— Becsületes szolgám! — mondotta, — Igazán nemes és hűséges ember! Vonulj be paradicsomom békességébe!

— Pompás tréfa! — dörmögte gunyosan az aszkéta.

— Komolyan beszélek! — szólt szigorúan **Ormuzd**. — Te **Turiri** halált kívántál a feleségednek, mert házsártos, csunya és vén volt; a koldusoknak, mert zaklattak, a kurtizánnak, mert buta volt és hazudott. Elátkoztad a kocsisokat és a lovakat, mert feltartóztattak, **Carvilakát**, az író, mert feleselt veled; a szerzőt, mert nagyobb sikereket aratott, mint te. Mindez emberi. Azokat a gyilkosságokat, amiket **Maitréja** vet a lelkiismeretedre, te öntudatlanul követted el. Első felindulásod pillanatának következményei lettek. Ezeket ember nem irányíthatja. Mindent meggyűlöl, ami útját állja és a gyűlöletnek pusztulását kívánja. Maga a természet a legnagyobb egoista. Pusztulás csak más kifejezése az egoizmusnak. A legerkölcsebb ember első érzelme gyakran vad és

csunya. Ha minden halandónak megadtnék az a félelmetes hatalom, amelyet egy napra ruháztam rád, **Turiri**, a világ csakhamar néptelenné válnék. A második érzés már szabad az egyes személyek akaratától, jellemétől függ csupán. És valamennyi további érzésed, kedves fiam, jó volt, nagylelkű és nemes. Ezt akartam bebizonyítani a halandóknak, én, az Isten, és csakis ezért teljesítettem a hamis **Maitréja** kérelmét. Neked **Turiri** csak minden szépre, jóra és nemesre törekvő akaratodat számítom be és ama buzgó fáradozást, hogy saját és embertársaid lelkét az isteni tökéletességhez közel vihessed. Ezért nyitom fel előtted paradicsomkertem kapuit!

— Ez ugyan elég furcsa! — szólt közbe **Maitréja**, — akkor én, érdemeimnél fogva, bizonyára . . .

. . . szintén a paradicsomba jutok, noha csak kegyelemből, — felelte jóságosan **Ormuzd**. Téged szentnek tettek, pedig kevesebb voltál az embernél. Csakis a büszkeséged volt emberi, tulontul emberi. Noha te le tudtad küzdeni a bűnös első érzelmeidet. Ha azonban mindenki hozzád hasonlóan élne, — mert még mindig hisznek bennem, mint **Ahrunánban**. Még a te igyekezeted, — balga aszkéta, nem volt minden nagyság hijján és ezért megbocsátok kegyesen a rövidlátónak, aki eltévesztette az eszközt. **Turirit** szívemhez emelem, mert igazságos vagyok, téged befogadlak, mivel jóságos vagyok és elnéző. Így akarja ezt az Isten!